

Sygn. akt I C 1026/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Płocku, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Wanecka

Protokolant: Monika Kaszanek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 kwietnia 2014r. w P.

sprawy z powództwa **M. S. i A. S. (1)**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej w W.**

o zadośćuczynienie

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki M. S. kwotę 120.000 zł (sto dwadzieścia tysięcy złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 marca 2013r. do dnia zapłaty;
2. oddała powództwo M. S. w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki M. S. kwotę 913,60 zł (dziewięćset trzynaście złotych, sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda A. S. (1) kwotę 100.000 zł (sto tysięcy złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 marca 2013r. do dnia zapłaty;
5. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda A. S. (1) kwotę 3.617zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
6. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Płocku od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 9.875,60 zł (dziewięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt pięć złotych, sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 1026/13

UZASADNIENIE

M. S. w dniu 2 maja 2013r. złożyła pozew przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zasądzenie na jej rzecz zadośćuczynienia w wysokości 200.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 marca 2013r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 28 maja 1999r. w wypadku komunikacyjnym zginął jej młodszy syn A. S. (2). Sprawca wypadku kierował samochodem osobowym objętym ochroną ubezpieczeniową OC przez (...) Spółkę Akcyjną w W.. Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia wskazała art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc. Powódka szczególnie mocno przeżyła stratę dziecka, ponieważ zdarzenie to miało miejsce w krótkim czasie po samobójczej śmierci starszego syna. M. S. do chwili obecnej pozostaje pod opieką psychiatry.

W odpowiedzi na pozew, złożonej 4 lipca 2013r. (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o oddalenie powództwa, twierdząc, że art. 448 kc nie stanowi podstawy do zasądzenia zadośćuczynienia w tym wypadku, ponieważ krzywda dotyczy powódki w sposób pośredni. Ponadto art. 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym, Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych stanowi, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Jest to *lex specialis* do przepisów kodeksu cywilnego, zaś katalog szkód wymienionych w w/w przepisie ma charakter zamknięty i nie przewiduje odpowiedzialności posiadacza pojazdu mechanicznego za naruszenie dóbr osobistych. Ponadto zdaniem pozwanego wysokość żądanego zadośćuczynienia jest rażąco wygórowana. Co do odsetek za zwłokę, to są one niezasadne za okres do wydania wyroku. Ze względu na brak jednoznacznych kryteriów dla określenia wysokości zadośćuczynienia, pozwany nie pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia.

W dniu 2 maja 2013r. złożył pozew również A. S. (1), domagając się zasądzenia od (...) Spółki Akcyjnej w W. zadośćuczynienia w wysokości 100.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 marca 2013r.

Uzasadniając swoje żądanie, powołał się na te same okoliczności, które stanowią podstawę faktyczną powództwa żony – M. S.. Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia również wskazał art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc.

(...) Spółka Akcyjna w W. w odpowiedzi na pozew, złożonej 4 lipca 2013r., nie uznała powództwa i wniosła o jego oddalenie. W uzasadnieniu powołała taką samą argumentację jak w przypadku M. S..

Na rozprawie w dniu 19 września 2013r. Sąd postanowił połączyć do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy I C 1026/13 i I C 1027/13 oraz prowadzić je pod wspólnym numerem I C 1026/13.

Sąd ustalił, co następuje:

M. S. i A. S. (1) mieli dwoje dzieci: D. i A.. Powódka pracowała jako nauczycielka w szkole podstawowej, zaś powód w przedsiębiorstwie świadczącym usługi nośnikowo – dźwigowe. Starszy syn był już żonaty, miał córkę. We wrześniu 1998r. popełnił samobójstwo. (bezsporne)

W rodzinnym domu pozostał młodszy syn – A., który pracował w hurtowni płytek. Chciał w przyszłości otworzyć działalność gospodarczą w tej samej branży. Miał dziewczynę, planowali małżeństwo. Wspierał rodziców po śmierci brata, pomagał im również finansowo. (zeznania świadków E. K. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:14:02 – 00:33:07, M. B. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:10:18 – 00:12:21 oraz 00:33:07 – 00:48:00)

W dniu 28 maja 1999r. w O. kierujący samochodem osobowym marki H. (...) o numerze rejestracyjnym (...) M. J. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że jadąc z nadmierną prędkością nie zachował szczególnej ostrożności i zajęchał drogę nadjeżdżającemu z przeciwka samochodowi ciężarowemu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), kierowanemu przez Z. Ż., doprowadzając do czołowego zderzenia pojazdów w wyniku czego w następstwie doznanych obrażeń ciała śmierć na miejscu poniósł pasażer samochodu marki H. – A. S. (2). (bezsporne)

Policjanci z Komisariatu Policji w B. zawiadomili o śmierci A. S. (2) jego ojca, który przebywał w domu. O śmierci drugiego dziecka powódka dowiedziała się na podwórku przed domem, zaczęła krzyczeć, tarzała się po podłodze, trzeba było wezwać pogotowie. Lekarze podali jej środki uspokajające. (zeznania świadków: E. K. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:14:02 – 00:33:07, M. B. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:10:18 – 00:12:21 oraz 00:33:07 – 00:48:00, W. P. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:48:00 – 00:57:35)

Organizacją pogrzebu zajmowała się synowa powodów. M. S. i A. S. (1) właściwie nie pamiętają jego przebiegu. Potem również potrzebowali pomocy ze strony rodziny. Przez jakiś czas przebywali u siostry powódki – E. K.. Powódka

dwukrotnie podejmowała próbę odebrania sobie życia. W późniejszym okresie pozostawała pod opieką brata w Z., ponieważ nie mogła przebywać sama. Wymagała pomocy nawet w codziennym funkcjonowaniu. Musiała korzystać z opieki psychiatry. (zeznania świadków: E. K. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:14:02 – 00:33:07, M. B. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:10:18 – 00:12:21 oraz 00:33:07 – 00:48:00, W. P. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:48:00 – 00:57:35, dokumentacja medyczna k: 13 – 41)

A. S. (1) również załamał się po śmierci młodszego syna. Z uwagi na bardzo zły stan psychiczny żony, starał się tego nie okazywać i podtrzymywać ją na duchu. Nie korzystał z pomocy psychiatry, wspomagał się ziołowymi preparatami uspokajającymi. (zeznania świadków: E. K. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:14:02 – 00:33:07, M. B. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:10:18 – 00:12:21 oraz 00:33:07 – 00:48:00, W. P. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:48:00 – 00:57:35)

Po śmierci A. S. (2) powódka korzystała ze zwolnienia lekarskiego. Od września 1999r. nie wróciła już do pracy w szkole, przebywała na urlopie dla poratowania zdrowia, a następnie przeszła na wcześniejszą emeryturę. Powódka nie była w stanie pracować w szkole z małymi dziećmi, mimo, że przez całe życie lubiła swój zawód. Natomiast powód miał trudności w pracy, ponieważ obsługiwał maszyny i urządzenia mechaniczne, a miał problemy z koncentracją. Pracodawca nie przedłużył mu umowy, która wygasła w grudniu 1999r. Po jakimś czasie znalazł zatrudnienie przy usługach podnośnikowo – transportowych. W 2008r. przeszedł na emeryturę. (bezsporne)

Powodowie do dzisiaj przeżywają stratę obu synów. Tęsknią za nimi, mają poczucie pustki i osamotnienia. Obawiają się starości. Jednak to śmierć młodszego z nich, która nastąpiła w dziewięć miesięcy po samobójstwie pierwszego dziecka, załamała ich w taki sposób, że nie są w stanie poradzić sobie z taką traumą. Mieszkają sami, ale utrzymują kontakt z synową (żoną starszego syna) i wnuczką. (zeznania świadków: E. K. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:14:02 – 00:33:07, M. B. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:10:18 – 00:12:21 oraz 00:33:07 – 00:48:00, W. P. - nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:48:00 – 00:57:35)

Śmierć A. S. (2) spowodowała u M. S. zaburzenia emocjonalne pod postacią utrwalonych zaburzeń depresyjnych, które przebiegają z okresami zaostrzeń i remisji. Wymaga systematycznego leczenia. Dotychczasowy jego przebieg wskazuje niepomyślne rokowania, tj. można spodziewać się u niej stałego nawracania patologicznych stanów emocjonalnych, wymagających leczenia farmakologicznego i terapii. Powodują one u powódki trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 10%. (opinia biegłych psychiatry B. W. i psychologa W. S. k: 212 – 216, k: 231, protokół rozprawy z 8 kwietnia 2014r. – czas nagrania 00:05:34 – 00:16:54)

U A. S. (1) śmierć młodszego syna wywołała zaburzenia emocjonalne w postaci uwarunkowanych sytuacyjnie zaburzeń depresyjno – lękowych, które w efekcie przewlekania spowodowały trwałe zmiany osobowości. Sytuacja traumatyczna odbiła się również na jakości jego życia osobistego. Zmieniły się jego kontakty z otoczeniem, uległy zawężeniu i ograniczają się do rodziny. Zmieniły się również relacje w małżeństwie. (...) i wsparcie żony powód przedłożył ponad własne samopoczucie. Dlatego nie podjął terapii, choć byłoby wskazane, aby się na nią zdecydował. Istnieją pozytywne rokowania co do poprawy stanu jego zdrowia, aczkolwiek trudno przewidzieć efektywność terapii. Zaburzenia psychiczne u A. S. (1) powodują trwałe uszczerbek na zdrowiu w wymiarze 5%. (opinia biegłych psychiatry B. W. i psychologa W. S. k: 209 – 211, k: 231, protokół rozprawy z 8 kwietnia 2014r. – czas nagrania 00:05:34 – 00:16:54)

M. S. ma 62 lata, zaś A. S. (1) 68 lat. Utrzymują się z emerytur w wysokości odpowiednio 1.480 zł i 1.320 zł. Posiadają majątek w postaci nieruchomości położonej w miejscowości T. o powierzchni 13 arów, na której posadowiony jest dom typu (...). (bezsporne)

Wyrokiem z 24 stycznia 2000r. Sąd Rejonowy w Opocznie w sprawie II K 387/99 uznał M. J. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 kk i skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności, zawieszając warunkowo jej wykonanie na okres próby wynoszący 4 lata. (bezsporne)

Sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w (...) Spółce Akcyjnej w W.. W piśmie z 11 marca 2013r. M. S. i A. S. (1) wniesli o przyznanie im zadośćuczynienia w wysokości odpowiednio 200.000 zł i 100.000 zł

w związku ze śmiercią syna A. S. (2). Ubezpieczyciel w piśmie z 19 marca 2013r. zawiadomił powodów, że nie widzi podstaw do uwzględniania ich roszczeń, ich odwołanie także ocenił jako niezasadne. (kopia wniosku o przyznanie zadośćuczynienia k: 87 – 90, kopia odpowiedzi (...) S.A. na wniosek o wypłatę zadośćuczynienia k: 86 i odpowiedzi (...) S.A. na odwołanie k: 93)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny, Sąd ustalił go na podstawie zeznań świadków: E. K. (nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:14:02 – 00:33:07), M. B. (nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:10:18 – 00:12:21 oraz 00:33:07 – 00:48:00), W. P. (nagranie rozprawy z 17 grudnia 2013r. – czas – 00:48:00 – 00:57:35), opinii biegłych psychiatry B. W. i psychologa W. S. (k: 209 – 211, k: 231, protokół rozprawy z 8 kwietnia 2014r. – czas nagrania 00:05:34 – 00:16:54) oraz powołanych wyżej dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Powód opiera swoje powództwo o treść art. 448 kc i 24 § 1 kc. Sąd uznał je za uzasadnione.

W dniu 3 sierpnia 2008 r. zmieniony został przepis art. 446 kc przez dodanie § 4, zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego, którego śmierć nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Poprzednio obowiązujący stan prawny nie dawał tak wyraźnej podstawy do przyznania członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia. Przyjmowano zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że brak w kodeksie cywilnym odpowiednika art. 166 kz, który stanowił podstawę roszczenia o zadośćuczynienie, oznaczał wykluczenie możliwości uwzględnienia tego rodzaju żądania. Nie oznacza to jednak, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie dostrzegano potrzeby naprawienia krzywdy wyrządzonej członkom rodziny zmarłego. W wielu orzeczeniach łagodząco dotychczasową restrykcyjną linię orzecznictwa poprzez stosowanie art. 446 § 3 kc dla naprawienia także szkody niematerialnej. Wskazywano także, iż art. 446 § 3 kc stanowi podstawę do żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny (por. wyrok z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, nie publ.). Po wejściu w życie z dniem 23 sierpnia 1996 r. nowego brzmienia art. 448 kc uznano w wyroku z 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09 (nie publ.), że ten właśnie przepis, a nie art. 446 § 3 kc, stanowi podstawę ochrony odrębnego dobra osobistego, jaką jest bliska relacja pomiędzy zmarłym a osobą mu najbliższą.

Dodanie § 4 do art. 446 kc wywołało wątpliwości co do relacji tego przepisu i art. 448 kc. Wątpliwości te wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 października 2010 r., III CZP 76/10 (Biul. SN 2010, nr 10, s. 11, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 142), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 kc znajduje zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 r. Przepis ten nie uchylił art. 448 kc, jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to potwierdzone zostało w wyrokach Sądu Najwyższego z 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44) oraz z 11 maja 2011 r., I CSK 521/10 (nie publ.).

Sąd nie podziela poglądu prezentowanego przez stronę pozwaną, w świetle której treść art. 34 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wyklucza odpowiedzialność ubezpieczyciela za roszczenia z tytułu ochrony dóbr osobistych. Skoro na gruncie tego przepisu posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu szkodę, której następstwem jest między innymi śmierć, to w ramach zawartej umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel przejmuje odpowiedzialność sprawcy, taka jest bowiem w ogóle istota ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej i ani z przepisów ustawy, ani z umowy nie wynika, by odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych osób najbliższych osoby zmarłej, wywołane śmiercią na skutek wypadku spowodowanego przez kierującego pojazdem mechanicznym, za którą on sam

ponosi odpowiedzialność, była wyłączona. Takie wyłączenie musiałyby być wyraźne. (por. uchwała Sądu Najwyższego z 20 grudnia 2012r. w sprawie III CZP 93/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 6 września 2012r. I ACa 739/12, LEX 123205)

Śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Zawsze utrata dziecka stanowi dla jego rodziców przeżycie o charakterze traumatycznym, powoduje poczucie smutku i osamotnienia. W przypadku powodów ból, żal i cierpienie po stracie młodszego syna występuje do dzisiaj, mimo, że od wypadku powodującego jego zgon upłynęło już wiele lat. Po śmierci A. S. (2) powodowie zdecydowanie gorzej radzą sobie ze sprawami życia codziennego, ograniczyli kontakty prawie wyłącznie do relacji z rodziną.

Szczególnie źle znosi tę stratę matka zmarłego. Dwukrotnie podejmowała próby samobójcze, nadal pozostaje pod opieką psychiatry i nie ma dobrych rokowań co do poprawy jej stanu zdrowia psychicznego. Powódka nie poradziła sobie ze stratą młodszego syna, funkcjonuje tylko dzięki pomocy najbliższych i terapii.

A. S. (1) również przeżył załamanie, rozpoznano u niego zaburzenia depresyjne, ale ze względu na żonę zaniedbywał swoje zdrowie, wychodząc z założenia, że sam upora się z tym problemem. W jego przypadku specjaliści widzą szansę na poprawę zdrowia psychicznego, jeśli zdecyduje się na terapię. Jego konstrukcja psychiczna okazała się mocniejsza niż w przypadku żony, ale to nie znaczy przecież, że cierpi mniej niż ona.

Nie sposób rozgraniczyć skutków, jakie wywołała u powodów śmierć każdego z synów. Niemniej jednak dopiero strata młodszego z nich spowodowała u nich na tyle silną traumę, że nie są oni w stanie poradzić sobie z nią mimo upływu czasu.

W związku z tym, Sąd uznał, że stosowną sumą tytułem zadośćuczynienia dla powódki będzie kwota 120.000 zł, zaś dla powoda 100.000 zł. Sąd oddalił w części żądanie dotyczące zadośćuczynienia na rzecz M. S., uznając, że nie można zastosować aż tak znacznego zróżnicowania w wysokości roszczeń każdego z powodów, bo oboje rodzice do dzisiaj cierpią z powodu starty dziecka. Odporność psychiczna powódki okazała się mniejsza niż jej męża, ale nie należy na tej podstawie wnioskować, że ból ojca jest połowę mniejszy. Z tych przyczyn Sąd w całości uwzględnił żądanie powoda, zaś żądanie powódki do kwoty 120.000 zł, uznając, że kwota 200.000 jest w tej sytuacji zbyt wygórowana.

Niezależnie od powyższych rozważań, należy podkreślić, że element śmierci najbliższych jest wpisany w życie człowieka, jest zdarzeniem, które na pewno nastąpi. Zadośćuczynienie w tym wypadku ma zatem na celu zrekompensowanie krzywd wywołanych nieoczekiwanym i przedwczesnym zgonem bliskiej osoby, zwłaszcza, gdy dotyczy on dziecka, bowiem zwykle spodziewamy się, że to ono przeżyje rodziców, a nie na odwrót. Zadośćuczynienie pieniężne ma za zadanie złagodzić nagłą i niespodziewaną stratę syna, a nie sam fakt śmierci, w związku z tym wysokość kwoty z tego tytułu powinna być odpowiednio miarkowana. Sąd wziął pod uwagę także sytuację osobistą i materialną powodów, która nie odbiega od poziomu życia innych polskich emerytów.

Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasadzonej kwoty od 20 marca 2013r., stosując art. 481 kc i art. 817 § 1 kc, tj. od następnego dnia po wydaniu odmownej decyzji w sprawie wypłaty zadośćuczynienia. Sąd uznał, że już od tego momentu ubezpieczyciel pozostawał w zwłoce z zapłatą, miał bowiem świadomość, że M. S. i A. S. (1) domagają się zadośćuczynienia i w jakiej wysokości.

Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w wyroku z 18 lutego 2011 r. w sprawie I CSK 243/10 - LEX nr 848109. Sąd Najwyższy, wskazując na występującą w orzecznictwie rozbieżność stanowisk co do początkowego terminu naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zaprezentował pogląd, że jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine kc, uprawniony nie ma niewątpliwie możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu już w tym terminie, powinny się należeć od tej właśnie daty. Stanowiska tego nie podważa pozostawienie przez ustawę zasądzenia zadośćuczynienia i określenia jego wysokości w pewnym zakresie uznaniu sądu. Przewidziana w art. 445 § 1 i art. 448 kc możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej

sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Mimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaracyjny.

Wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się różnie kształtować w zależności od okoliczności sprawy. Odnosząc te uwagi do realiów rozpoznawanej sprawy, należy uznać, że dokonane w toku postępowania ustalenia faktyczne, jednoznacznie wskazują na to, że krzywda doznana przez powodów w rozmiarze odpowiadającym zadośćuczynieniu w wysokości 100.000 zł i 120.000 zł istniała już w dacie zgłoszenia żądania wobec pozwanego. Ubezpieczyciel otrzymał wniosek o wypłatę zadośćuczynienia najpóźniej w marcu 2013r. i mimo to, nie zdecydował się na wypłatę świadczeń z tego tytułu. Dlatego też Sąd uznał, iż (...) S.A. pozostaje w zwłoce z jego zapłatą co najmniej od 20 marca 2013r.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik (art. 98 kpc).

M. S. wygrała proces w 60% (120.000 zł/200.000 zł). Poniosła następujące koszty: 300 zł (część opłaty od pozwu po uzyskaniu częściowego zwolnienia od kosztów), 3.600 zł (wynagrodzenie radcy prawnego) i 34 zł (opłaty skarbowe od pełnomocnictwa), razem: 3.934 zł. Pozwany powinien zwrócić jej 2.360,40 zł (3.934 zł x 60%). Natomiast pozwany poniósł koszty zastępstwa procesowego 3.600 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17 zł. Powódka jest mu winna 1.448,80 zł (3.617 zł x 40%). Po potrąceniu należało zasądzić od strony pozwanej na rzecz powodowej 913,60 zł.

Natomiast A. S. (1) wygrał spór w całości. Sąd zasądził na jego rzecz zwrot wszystkich poniesionych przez niego kosztów procesu, czyli kwotę 3.834 zł, na którą składają się opłata od pozwu 200 zł (po częściowym zwolnieniu od kosztów sądowych), wynagrodzenie radcy prawnego 3.600 zł i wydatki na opłaty skarbowe od pełnomocnictwa 34 zł.

Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 27 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Płocku od (...) S.A. kwotę **9.875,60 zł** tytułem zwrotu kosztów sądowych.

W związku z żądaniem M. S. Sąd wyłożył część opłaty od pozwu, tj. 9.700 zł oraz połowę wydatków na wynagrodzenie biegłych 854 zł, razem: 10.554 zł. Ponieważ pozwany przegrał spór z powódką w 60%, należało pobrać na rzecz Skarbu Państwa 6.332,40 zł. W związku z powództwem A. S. (1) Sąd poniósł koszty na część opłaty od pozwu 4.800 zł oraz połowę wydatków na wynagrodzenie za opinię biegłych 854 zł, razem: 5.654 zł. W tym wypadku należało pobrać 100% kosztów tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa. Łącznie należało pobrać od (...) S. A. w W. kwotę **11.986,40 zł** (6.332,40 zł + 5.654 zł). Z uwagi na oczywistą omyłkę rachunkową, Sąd postanowieniem z 18 kwietnia 2014r. sprostował pkt. 6 wyroku.

Z tych wszystkich względów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku, stosując przytoczone wyżej przepisy prawa.

SSO Renata Wanecka